

A választások után sem kerülhet szóba a gender-egyezmény elfogadása

Ahogy a jelenlegi, úgy az április 8-ai választások után megalakuló Országgyűlésnek sem szabad elfogadnia az isztambuli gender-egyezményt. Bár a dokumentum névlegesen a „nők elleni erőszak és a családon belüli erőszak megelőzéséről” szól, a teremtett, biológiai nemek mellett bevezetné a „gender” mint „társadalmilag létrehozott szerep” jogi kategóriáját, mely nem csak a józan ésszel, de Magyarország Alaptörvényével is ellentétes. Utóbbi ugyanis természetesen a teremtett nemek, férfi és nő fogalmaira, valamint az ezeken alapuló házasság- és családmodellre épít. Az egyezmény ugyanakkor nem csak ellentétes a magyar alkotmányos szabályokkal, de az általa felállítandó „monitoring-testület” áttételesen beavatkozhatna az alkotmányozó hatalom szuverenitásába is. Továbbá azért is szükségtelen az egyezmény elfogadása, mert a magyar jogszabályi környezet lefedi az egyezmény által egyebekben előírányzott, a „kapcsolati erőszak” büntetőségére vonatkozó előírásokat – ráadásul az egyezménnyel szemben nem csak a nőkkel, de a férfiakkal szemben elkövetett bűncselekmények kapcsán is.

Arra is szükséges felhívni a figyelmet, hogy az Európai Unió korábban úgy döntött, csatlakozik az egyezményhez. Azonban erre az uniós szerveknek nincs kizárólagos hatáskörük, ezért az Országgyűlésnek azt is szükséges megakadályoznia, hogy az Európai Unió részesévé váljon a gender-egyezménynek, de legalább azt szükséges elérnie, hogy az uniós csatlakozással egyidejűleg Magyarország tekintetében ne léphessen hatályba, ugyanis az súlyos szuverenitás-sérelemmel járna. A vitás kérdések tisztázására kérhető az Alkotmánybíróság Alaptörvény-értelmezése, de végső esetben a köztársasági elnök is a testülethez fordulhat, hogy az mondja ki az egyezmény Alaptörvénnyel való összeegyeztethetlenségét.

Bár a progresszív politikai erők igyekeznek azt a látszatot kelteni, hogy az Európa Tanács égisze alatt elfogadott Isztambuli Egyezmény a nők elleni erőszak megfékezésére szolgál, az igazság, hogy a dokumentum nemcsak, hogy alkalmatlan e célra, de ráadásul ellentétes Magyarország Alaptörvényével és a józan ésszel is. Az Alapjogokért Központ álláspontja szerint ezért az Országgyűlésnek semmiféle nyomás hatására sem szabad ratifikálni a szuverenitássértő gender-egyezményt.

Az Isztambuli Egyezmény az ún. „gender-megközelítésre” épül, emiatt nem összeegyeztethető Magyarország Alaptörvényével

A gender-megközelítés lényege, hogy a teremtett, vagy másként biológiai nemek koncepcióját háttérbe szorítva, sőt, időnként elutasítva azt állítja, hogy a nemekhez kapcsolódó bizonyos szerepek, jellemzők nem természetesek, hanem társadalmilag, vagyis mesterségesen megalkottak és emiatt azoktól lehetőség van ugyanígy, művi úton megszabadulni. Ezen megközelítést osztók szerint a nemekhez kapcsolódó mesterséges jellemzőkért a társadalmak hagyományos férfidominanciája felelős, amely így logikusan a nők alávetettségét vonta maga után a történelem során. A gender („társadalmi nem”)-koncepció talaján álló Isztambuli Egyezmény nem kompatibilis az Alaptörvénnyel

részben annak családdal és házassággal kapcsolatos rendelkezései miatt, részben pedig a genderrel kapcsolatos ma is zajló „tudományos” viták miatt. Nem beszélve arról, hogy az Isztambuli Egyezmény világnézetileg nem tekinthető semlegesnek, mivel a gender-konceptió lényegében egy újmarxista indíttatású és emiatt egyfajta osztályharcos szemléletű és így társadalmi csoportokat (nők vs. férfiak) egymással élesen szembeállító elképzelés.

Az Isztambuli Egyezmény szükségtelenül korlátozná Magyarország szuverenitását

A szerződés kidolgozói rendelkeztek egy ún. szakértői bizottság (rövidített nevén: GREVIO) létrehozásáról is, amelynek fő feladata az Isztambuli Egyezmény államok általi végrehajtásának ellenőrzése. Ennek során a GREVIO országjelentései olyan puha eszközt jelenthetnek, amely arra kényszeríthetné a gender-konceptiót elutasító államokat, hogy adják fel ezzel kapcsolatos álláspontjukat. Ez Magyarország esetében végső soron az Alaptörvény módosításának kikényszerítését is magában foglalhatja.

Az Isztambuli Egyezményben foglalt, nők ellen irányuló erőszakos cselekedetek mindegyike súlyos bűncselekménynek számít a hatályos magyar Btk. alapján

Az Egyezmény valóban nőket és gyermekeket védő rendelkezései a szerződés ratifikálása nélkül is összhangban vannak a magyar jogszabályokkal. Az Egyezményben foglalt célok pedig a dokumentum ratifikálása nélkül is elérhetőek. Ebből adódóan a kötelező hatályú elismerés a nők elleni erőszak megfékezése terén nem hozna újdonságot a magyar jogba, a gender-konceptió törvénybe foglalásával viszont orvosolhatatlan károkat okozna a jövő nemzedékei számára.

Az EU nem kényszerítheti Magyarországot az Isztambuli Egyezmény ratifikálására

Az Európai Unió úgy döntött, hogy csatlakozik az Isztambuli Egyezményhez. Álláspontunk szerint azonban az Egyezmény ún. vegyes megállapodásnak minősül, ezért erre csak a tagállamok támogatásával kerülhet sor. Ebből adódóan az Országgyűlés megakadályozhatja az EU részessé válását az Egyezményben, vagy akár rögzítheti azt is, hogy arra kizárólag területi korlátozás bejelentésével kerülhessen sor. Ezzel el lehetne érni azt, hogy az Isztambuli Egyezmény az EU csatlakozásával se léphessen hatályba Magyarországon.

Az Isztambuli Egyezmény és a magyar jog összefüggései

Az Európa Tanács 2008 decemberében döntött a Nők elleni erőszak és a családon belüli erőszak megelőzése és az ellenük való küzdelem Ad Hoc Bizottságának (CAHVIO) létrehozásáról. A tagállami kormányképviselőkől álló CAHVIO kizárólagos feladata az Isztambuli Egyezmény előkészítése és szövegének kidolgozása volt. A szerződést 2009-2010-ben „tárgyalták le” és végleges szövegét 2010 decemberében fogadták el, majd a Miniszteri Bizottság jóváhagyását követően 2011. május 11-én nyitották meg aláírásra. A névlegesen a „kapcsolati erőszak minden formáját elutasító” Isztambuli Egyezménynek azonban számos olyan rendelkezése van, amely az ún. gender-megközelítést elfogadva és arra hivatkozva állapít meg kötelezettségeket a részes államok számára. Sőt, tulajdonképpen nem túlzás azt állítani, hogy maga az Egyezmény is ennek a megközelítésnek a talaján áll, tekintettel arra, hogy a dokumentum központi fogalma a „gender”, azaz a „társadalmi nem” kategóriája, mely a női és férfi szerepeket nem biológiai, teremtett adottságként, hanem „társadalmilag létrehozott szerepként” definiálja – így abba „progresszív” jogértelmezés esetén az „aszexuális genderfluid” vagy a „genderqueer” is beleérthető.¹ E megközelítés végigvonul az egyezmény egész szövegén, az ugyanis visszatérően „gender-perspektívákról”, a „sztereotipizált nemi szerepek eltörléséről” értekezik, konzekvensen és hangsúlyosan külön beszélve „biológiai” és „társadalmi nemekről”.

Az Isztambuli Egyezmény meghatározott rendelkezéseivel szemben a részes felek tehetnek ún. fenntartást, amellyel kizárhatják vagy módosíthatják az Egyezmény számukra kedvezőtlen rendelkezéseinek hatályát vagy tartalmát, a „genderügyi” cikkekkel és bekezdésekkel szemben azonban nem tehető fenntartás az egyezmény értelmében. Vagyis az államok (és az Európai Unió) csak úgy tudnának az Isztambuli Egyezmény részeseivé válni, ha magát a gender-megközelítést is maradéktalanul elfogadják.

Az Isztambuli Egyezmény végrehajtásának monitorozásában jelentős szerepe van a GREVIO-ként rövidített „szakértői” bizottságnak.² Érdekeség, hogy a GREVIO összetételére vonatkozóan ugyan előírás, hogy – egyebek mellett – annak összetételében is figyelembe kell venni a „gender-balance” elvét, vagyis a (társadalmi) nemek közötti egyensúlyt, abba azonban eddig egyetlen férfit sem „sikerült” taggá választani.^{3 4} A GREVIO-tagságnak nem előfeltétele viszont a jogi végzettség, így könnyen előfordulhat, hogy az Isztambuli Egyezmény szabályait nem a nemzetközi szerződések értelmezésére vonatkozó szerződéses normák szerint, hanem az egyezmény szövegéhez nem ragaszkodva, progresszív és kiterjesztő módon értelmezik majd. A monitoring-mechanizmus legfontosabb szerve, a Felek Bizottsága az adott részes állam számára ajánlásokat fogadhat el, mégpedig a GREVIO (ország)jelentése és következtetései alapján, és a GREVIO-következtetés végrehajtása érdekében teendő állami intézkedésekre vonatkozóan. Az ajánlások végrehajtása ugyan „pro forma” jogi értelemben nem kötelező, de az adott államnak akár kitűzött határidőig nyilatkoznia kell arról, hogy milyen konkrét intézkedéseket tett a GREVIO-következtetések végrehajtása érdekében. Magyarország Alaptörvényének számos rendelkezése – ahogy az a továbbiakból

nyilvánvaló lesz – nem „gender- kompatibilis”, így könnyen megeshetne, hogy a GREVIO következtetéseiben a magyar jogszabályi környezet, akár alkotmányos szintű módosítását javasolná, ami nyilvánvaló beavatkozás lenne az állam szuverén alkotmányozó hatalmába. Ezenkívül amennyiben a gender-megközelítést tudományos kérdésnek is tekintjük, felmerül, hogy Magyarországnak az Isztambuli Egyezményhez való csatlakozása és az Alaptörvény X. cikk (2) bekezdés első fordulata között megvan-e az összhang?⁵ Azaz a csatlakozással a Magyar Állam nem döntene-e implicit módon egy „tudományos igazság kérdésében”? Mivel az ún. társadalmi nemek léte önmagában és jelenleg is tudományos viták tárgyát képezi, szemben az emberiséggel egyidős biológiai nemekkel, egy esetleges ratifikációval az állam lényegében egy tudományos vitát is eldöntene Magyarországon.

A nemzetközi szerződésekre vonatkozó legfontosabb magyar jogi szabályokat az Alaptörvény Q. cikke mellett a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (Nsztv.) tartalmazza. Eszerint a nemzetközi szerződés létrehozását követően a szerződés szövegének megállapítására – főszabály szerint – a Kormány ad felhatalmazást.⁶ Az Isztambuli Egyezmény vonatkozásában ez 2014. február 3-án történt meg.⁷ Ennek alapján Magyarország képviselője 2014. március 14-én aláírta az Egyezményt („parafálás”). Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy Magyarország az Isztambuli Egyezmény részesévé vált volna nemzetközi jogi értelemben, mivel annak kötelező hatályát a magyar állam nem ismerte el, a kötelező hatály elismerésére az Nsztv. értelmében az Országgyűlés felhatalmazása nélkül ugyanis nem kerülhet sor. Hasonló esetekben a kötelező hatály elismerésére való felhatalmazást a nemzetközi szerződést kihirdető törvény tartalmazza, amely alapján a külpolitikáért felelős miniszter előterjesztésére a köztársasági elnök ismerheti el az adott szerződés kötelező hatályát.⁸ Az Isztambuli Egyezmény ratifikációjára azonban eddig nem került sor, de valójában nem is kerülhetne: az egyezményben használt alapkategória, a „gender”, illetve a szöveget átható „gender-perspektíva” ugyanis több ponton ellentétes Magyarország Alaptörvényével. Így mivel az Alaptörvény a biológiai nemek talaján állva beszél családról, házasságról, férfi-nő viszonyról, az Isztambuli Egyezmény gender-specifikus cikkei és az Alaptörvény családdal és házassággal foglalkozó rendelkezései között nincs meg az összhang.⁹

Az Alkotmánybíróság jogosult nemzetközi szerződés vagy annak valamely rendelkezése Alaptörvénnyel való összhangjának előzetes vizsgálatára.¹⁰ Ennek indítványozására a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerését megelőzően – az Isztambuli Egyezmény esetében – a köztársasági elnök jogosult.¹¹ Amennyiben az Alkotmánybíróság a nemzetközi szerződés vagy annak valamely rendelkezése Alaptörvénybe ütközését állapítja meg, az adott nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére mindaddig nem kerülhet sor, amíg az érintett egyezményt nem módosítják az Alaptörvénynek megfelelő módon. Ha ez nem lehetséges, fenntartás megtételével vagy más, hasonló joghatás kiváltására alkalmas jogintézmény alkalmazásával is kizárható az Alaptörvény és az érintett szerződés kollíziója.¹² A fentiekben láthattuk, hogy az Isztambuli Egyezmény Alaptörvénnyel ellentétes rendelkezéseivel szemben nem tehető fenntartás. Ezenkívül a szerződés módosítása jelenleg nem realitás, így az Isztambuli Egyezmény kötelező hatályát a

hatáskörrel rendelkező magyar szervek a szerződés bizonyos rendelkezéseinek Alaptörvénybe ütközése miatt nem ismerhetik el. Az előzetes normakontroll mellett lehetőség van még az Alaptörvény (valamely rendelkezésének) értelmezésére is konkrét alkotmányjogi problémával összefüggésben, ha az értelmezés közvetlenül levezethető az Alaptörvényből.¹³ Ezt az eljárást az Országgyűlés vagy annak bizottsága, a köztársasági elnök, a kormány és az alapvető jogok biztosa kezdeményezheti.¹⁴ Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálhatná az Alaptörvény fentebb hivatkozott rendelkezéseinek az ún. gender-perspektívával való összeegyeztethetőségét.

Végül megállapítható az is, hogy a gender-megközelítést leszámítva, az Isztambuli Egyezmény nőket és gyerekeket az erőszaktól megvédő céljait Magyarország belső jogi jogalkotással is el tudja érni és annak nagy része már jelenleg is összhangban van a magyar joggal, ahogy azt az alábbi táblázat is mutatja:

<i>Megfelelési táblázat az Isztambuli Egyezmény büntető anyagi jogi és a magyar jog vonatkozó rendelkezései között</i>	
2011. évi Isztambuli Egyezmény	2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
33. cikk – Pszichológiai erőszak	212/A §. Kapcsolati erőszak
34. cikk - Zaklatás	212/A §. Kapcsolati erőszak
35. cikk – Fizikai erőszak	212/A §. Kapcsolati erőszak
36. cikk – Szexuális erőszak, beleértve a nemi erőszakot	196. §. Szexuális kényszerítés 197. §. Szexuális erőszak
37. cikk - Kényszerházasság	(-) 195. §. Kényszerítés
38. cikk – Női nemi szerv megcsonkítása	(-) 164. § (6) d) (Súlyos) Testi sértés minősített esete
39. cikk – Kényszerített terhességmegszakítás és kényszersterilizáció	163. § (2) b) Magzatelhajtás minősített esete illetve 218. § (1) a) Egészségügyi önrendelkezési jog megsértése
40. cikk – Szexuális zaklatás	222. §. Zaklatás

Az Isztambuli Egyezmény és az Európai Unió illetve az uniós jog viszonya

Az Európai Bizottság 2016. március 4-én javasolta, hogy a Tanács az Európai Unió nevében írja alá¹⁵ és fogadja el (kösse meg)¹⁶ az Isztambuli Egyezményt. Az Európa Tanács égisze alatt kidolgozott és elfogadott nemzetközi szerződések zömének csak államok lehetnek a részesei – ez alól kivételt jelent viszont például az Isztambuli Egyezmény.¹⁷

Azaz az Isztambuli Egyezmény (lényegében az Európa Tanács) oldaláról az EU részessé válásának nincs jogi akadálya. Az Európai Unió oldaláról az EU nemzetközi szerződésekhez való csatlakozásának legalapvetőbb szabályait az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSz)¹⁸ tartalmazza.

Ennek értelmében az adott nemzetközi szerződés aláírására, továbbá a nemzetközi szerződés megkötésére a Tanács ad felhatalmazást, mégpedig – ebben az esetben – az Európai Parlament (EP) egyetértését követően.^{19 20} Az Európai Parlamentet továbbá az eljárás minden szakaszában haladéktalanul és teljeskörűen tájékoztatni kell.²¹ Az EP 2016. november 24-én elfogadott állásfoglalásában egyetértett a csatlakozással.²² Ezt követően a Tanács 2017. május 11-én elfogadott két határozatában adott felhatalmazást az Isztambuli Egyezmény EU nevében történő aláírására egyrészt „a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos kérdések tekintetében”²³ másrészt „a menekültügy és a visszaküldés tilalma tekintetében” (az Isztambuli Egyezmény 60-61. cikkei).²⁴ Eszerint e két szabályozási területet értékeli a Tanács olyanként, mint amelyek kapcsán az EU jelenleg kizárólagos hatáskörrel rendelkezik, mivel az egyezmény közös szabályokat érinthet, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja. Megjegyzendő, hogy az első szabályozási tárgykör kapcsán megjelölt két, büntetőjogi tárgyú uniós irányelv esetében valójában „csak” a gyermekáldozatok vonatkozásában lehet jelentősége az Isztambuli Egyezménynek, míg az emberkereskedelem kérdését az Egyezmény külön nem szabályozza.²⁵ Emiatt csak rendkívül csekély mértékben tartozik/tartozhat az Isztambuli Egyezmény kizárólagos uniós szabályozási körbe. Az Egyezmény további részein az EU és a tagállamok megosztva, esetleg csak a tagállamok rendelkeznek, illetve rendelkezhetnek hatáskörrel. Emiatt az Isztambuli Egyezmény az uniós jog nézőpontjából ún. vegyes megállapodásnak minősül, így EU-ra vonatkozó kötelező hatályának elismeréséhez a Tanács és az Európai Parlament mellett a tagállamok releváns szerveire (jellemzően parlamentjeire) is szükség van. A fenti okfejtéssel ellentétben és meglepő módon az Európai Bizottság álláspontja az, hogy az Isztambuli Egyezmény jelentős részben az EU kizárólagos hatáskörébe tartozik,²⁶ ez a megállapítás azonban, mint fentebb láthattuk, erősen vitatható. Vegyes megállapodásnak minősül tehát az a nemzetközi szerződés, amelynek szövege egyszerre tartalmaz kizárólag az Európai Unió hatáskörébe és a tagállamokkal megosztott hatáskörbe esetleg a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozó szabályozási kérdéseket is.

Az EU képviselője 2017. június 13-án aláírta az Isztambuli Egyezményt, így soron következik a Tanács határozatának az Európai Parlament egyetértését követő elfogadása az Egyezmény megkötéséről. Az Isztambuli Egyezmény vegyes jellege miatt a tagállami hozzájárulások nélkül nem tud hatályba lépni. Ugyanakkor a Tanács határozatával felhatalmazást adhat azoknak a cikkeknél az ideiglenes alkalmazására, amelyek kapcsán az EU kizárólagos hatáskörrel rendelkezik.²⁷ Mivel Magyarország nem részese az Isztambuli Egyezménynek és ahhoz jelenleg nem is kíván csatlakozni, felmerül a kérdés, hogy ezt az esetlegesen kialakuló jogi patthelyzetet milyen módon lehet feloldani? Egyfelől, Magyarország kérheti, hogy az Európai Unió Bírósága vizsgálja meg az Isztambuli Egyezményt annak a(z) (Alapító) Szerződésekkel való összeegyeztethetőségéről.²⁸ Talán még ennél is nagyobb lehet a gyakorlati jelentősége, hogy a véleményezési eljárás keretében az is kérhető a Bíróságtól, hogy jelölje meg pontosan az Isztambuli Egyezmény azon rendelkezéseit, amelyek az EU kizárólagos hatáskörébe tartoznak illetve azokat, amelyek nem (vagyis megosztott-, kiegészítő-, támogató-, illetve tagállami hatáskörök).

Ezenkívül az Isztambuli Egyezmény 77. cikke („Területi alkalmazás”) az EU kapcsán is említést tesz az Egyezmény területi hatályának korlátozhatóságáról.²⁹ Az Isztambuli Egyezmény szövegezői itt valószínűleg az opt-outtal rendelkező államokra (pl. Dánia³⁰, az Egyesült Királyság vagy Írország³¹) illetve egyéb speciális helyzetben lévő államokra gondoltak, de valójában semmi nem tiltja, hogy az a Magyarországgal azonos helyzetben lévő (vagyis az egyezményhez nem csatlakozó) államokra is alkalmazható legyen. Ilyen területi korlátozás az EU által az Isztambuli Egyezményhez annak megerősítésekor fűzött nyilatkozatban tehető. Azaz, az Európai Uniónak az Isztambuli Egyezményhez történő csatlakozása során mindenképpen szükséges egy olyan, a Tanács által a szerződés szövegéhez fűzött nyilatkozat elfogadása, amely az azt megerősítő államok területére korlátozza és így Magyarország vonatkozásában az Isztambuli Egyezmény alkalmazhatóságát kizárja.

¹ Az érintett rendelkezések különösen:

(10. preambulumbekkezdés): „Elismerve, hogy a nők elleni erőszak a nők és férfiak közötti történelmileg egyenlőtlen hatalmi viszonyok megtestesülése, amely a férfiak nők feletti uralmához és a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetéshez és a nők kiteljesülésének megakadályozásához vezetett;”

(11. preambulumbekkezdés): „Gender-alapú erőszakként elismerve a nők elleni erőszak strukturális természetét, és azt, hogy a nők elleni erőszak egyike azon jelentős társadalmi mechanizmusoknak, amelyekkel a nőket alárendelt helyzetbe kényszerítik a férfiakkal összehasonlítva;”

3. cikk – Fogalommeghatározások

Az Egyezmény céljai vonatkozásában

(...)

c) gender: társadalmilag létrehozott szerepek, viselkedések, tevékenységek és tulajdonságok, amelyeket az adott társadalom megfelelőnek tekint a nők és férfiak számára

6. cikk – Gender-érzékeny politikák

A Felek kötelezik magukat arra, hogy az Egyezmény rendelkezései hatásának végrehajtásakor és értékelésekor gender perspektívát alkalmaznak, valamint előmozdítják és ténylegesen érvényesítik a nők és férfiak közötti egyenlőség és a nők megerősítését célzó politikákat.

12. cikk – Általános kötelezettségek

A Felek megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy előmozdítsák a nők és férfiak viselkedésének társadalmi és kulturális mintázatát figyelemmel az olyan előítéletek, szokások, hagyományok és minden egyéb gyakorlat eltörlésére, amely a nők alacsonyabb rendűségének elképzelésén, vagy a nők és férfiak sztereotipizált szerepein alapszik.

14. cikk – Oktatás

A Felek – amennyiben szükséges – megfelelő intézkedéseket tesznek annak érdekében, hogy az oktatási anyagok tartalmazzák az olyan kérdéseket, mint amilyen a (...) nem-sztereotip gender-szerepek (...).”

² A.m. „Nők elleni erőszakkal és családon belüli erőszakkal foglalkozó szakértői csoport”.

³ Lásd az Isztambuli Egyezmény 66. cikk (1) bekezdését.

⁴ A GREVIO-nak jelenleg (2017. december 13-án) tíz tagja van. Az Isztambuli Egyezmény értelmében pedig legalább tíz és legfeljebb tizenöt tagja lehet. A jelenlegi tagokat lásd: <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/members>

⁶ Lásd az Nsztv. 5. § (2) bekezdését.

⁷ 1029/2014. (II. 3.) Korm. határozat az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló, Strasbourgban, 2011. május 11-én kelt Egyezménye szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról.

⁸ Lásd az Nsztv. III. fejezetét.

⁹ Vö. Nemzeti Hitvallás „(...) együttélésünk legfontosabb keretei a család (...)”, L. cikk (1) bekezdés: „Magyarország védi a házasság intézményét, mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját. A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony.”

¹⁰ Lásd az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 23. § (3) bekezdését.

¹¹ Lásd az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 23. § (4) bekezdését.

¹² Lásd az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 40. § (3) bekezdését.

¹³ Lásd az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 38. § (1) bekezdését.

¹⁴ Uo.

¹⁵ Lásd a „COM(2016) 111 final 2016/0063 (NLE) Proposal for a COUNCIL DECISION on the signing, on behalf of the European Union, of the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence.” című dokumentumot.

¹⁶ Lásd a „COM(2016) 109 final 2016/0062 (NLE) Proposal for a COUNCIL DECISION on the conclusion, by the European Union, of the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence.” című dokumentumot.

¹⁷ Az Egyezmény 75. cikk (1) bekezdése értelmében:

„Ez az Egyezmény aláírásra nyitva áll az Európa Tanács tagállamai, a kidolgozásában részt vett nem tagállamok, valamint az Európai Unió számára.”

¹⁸ Az EUMSZ 216. cikkének („Az Unió külső tevékenysége”) V. Címe („Nemzetközi megállapodások”) tartalmazza (lásd különösen a 216-218. cikkeket) a legfontosabb rendelkezéseket ebben a tekintetben. Az EUMSZ 216. cikk (1) bekezdése értelmében:

„Az Unió megállapodást köthet egy vagy több harmadik országgal vagy nemzetközi szervezettel, ha a Szerződések ilyen megállapodás megkötését írják elő, ha az a Szerződésekben meghatározott célkitűzések elérése érdekében szükséges, ha valamely kötelező erejű jogi aktus ilyen értelmű rendelkezést tartalmaz, vagy ha az a közös szabályokat érintheti, illetve azok alkalmazási körét megváltoztathatja.”

¹⁹ Lásd az EUMSZ 218. cikkének (2) bekezdését és (5)-(6) bekezdéseit.

²⁰ Lásd az EUMSZ 218. cikk (6) bekezdés a) pont v) alpontját.

²¹ Lásd az EUMSZ 218. cikk (10) bekezdését.

²² Lásd a 2016/2966(RSP) jelzetű dokumentumot.

²³ A TANÁCS (EU) 2017/865 HATÁROZATA (2017. május 11.) az Európa Tanács a nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos kérdések tekintetében az Európai Unió nevében történő aláírásáról.

²⁴ A TANÁCS (EU) 2017/866 HATÁROZATA (2017. május 11.) az Európa Tanács a nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének a menekültügy és a visszaküldés tilalma tekintetében az Európai Unió nevében történő aláírásáról.

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról” és „[A]z Európai Parlament és a Tanács 2011/93/EU irányelve (2011. december 13.) a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról.

²⁶ Lásd ezzel kapcsolatban „Javaslat A TANÁCS HATÁROZATA az Európa Tanács a nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének az Európai Unió nevében történő aláírásáról” 2.1. pontját.

²⁷ Az Isztambuli Egyezmény egyéb rendelkezéseit viszont nem lehet még ideiglenesen sem alkalmazni. Ezt szögezte le például az Országgyűlés két, az EU és Kanada között kötött szabadkereskedelmi megállapodásra és más szerződésekre vonatkozóan elfogadott határozatában. Ezzel kapcsolatban lásd: „11/2016. (VI. 17.) OGY határozat az Európai Unió harmadik országokkal kötött kereskedelmi és beruházási megállapodásaival kapcsolatos követelményekről” 1. pontját illetve a „22/2016. (X. 14.) OGY határozat az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről Kanada között az Átfogó Gazdasági és Kereskedelmi Megállapodás (Comprehensive Economic and Trade Agreement – CETA) aláírásával kapcsolatos álláspontról” 1. pontját.

²⁸ Az EUMSZ 218. cikk (11) bekezdése alapján: „Egy tagállam, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság kérheti a Bíróság véleményét a tervezett megállapodásnak a Szerződésekkel való összeegyeztethetőségéről. Ha a Bíróság véleménye kedvezőtlen, a tervezett megállapodás csak akkor léphet hatályba, ha azt módosítják, vagy a Szerződéseket felülvizsgálják.”

²⁹ A 77. cikk (1) bekezdése szerint: Barmely állam vagy az Európai Unió az aláírás vagy megerősítési, elfogadási, jóváhagyási, vagy csatlakozási okmány letétbe helyezésének időpontjában meghatározhatja azt a területet vagy területeket, amelyeken az Egyezmény alkalmazandó.

³⁰ Dániára egyik vonatkozó tanácsi határozat sem alkalmazható.

³¹ Az Egyesült Királyságra és Írországra a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos kérdések tekintetében az Isztambuli Egyezmény aláírásának felhatalmazásáról szóló tanácsi határozat alkalmazandó, mivel az említett két országra kötelező „Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról” és „[A]z Európai Parlament és a Tanács 2011/93/EU irányelve (2011. december 13.) a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról.”